

*Színed előtt mindennap elegendem,
De te lettél Atyádnál kezesem;
Ha megölsz is mindig benned bízom,
Szent véredhez futok, ha szomjazom.*

A továbbiakban arra kéri Istent, hogy „ne szólítsa ki” készületlenül és hogy vezesse a tisztítóhelyre, melyet ő kősteleki kifejezéssel „enyhítő kút”-nak nevez.

A csángó imás asszonyok legfiatalabbja a Kősteleken 1926-ban született és Csügésen lakó *Karácsony Anna* tizenkét gyermek anyja, akik közül hat „még hazatartozik” (még a családban él). Őt Jézus ismeretlen élete foglalkoztatja. Erről énekel *Jézus gyermekkorában* című balladájában is, amelynek témája: Jézus már gyermekkorában Szent József műhelyében a keresztjét faragta.

A gyimesi csángók imáiban a középkor áhítata menekült a hegyekbe. Az ide települt csángók egy része külsejét megváltoztatta, lelkiségét nem. Igaz emberek ők, akik egykori lakóhelyüknek, Csígnak ősi hitét, nyelvét és nemzetiségük sajátosságait menekítették ide s azt nemcsak hűen őrzik, hanem a keresztény lelki élet legmélyebb formájában is gyakorolják.

Befejezésül meg kell emlékezni még főtisztelendő *Dani Gergely* gyimesbükki ezüstmisés (1977) esperesről is, aki ebben az írásban említett mélyen vallásos híveivel két év alatt (1974–1976) építette fel népi jellegű templomát, amit már több mint fél évszázada tervezettek, s amelynek ma csodájára járnak nemcsak hazai, hanem külföldi látogatók is. Dani esperes húszgyermekes székely családból származik, megérti misztikus lelkű híveit s ősi imáikat nem hogy megvetné, hanem a lelki élet szempontjából értékelné is tudja. Ugyanilyen hagyományszerető a kősteleki-csügési plébános *Daczó Árpád Lukács* is, aki az ősi Mária-kultusz nyomait (*Baba-Mária-Asszony*) kutatva népének vallási hagyományaiiban meglepő új eredménnyel gazdagítja a vallási néprajzot.

Ezt az írást a csángók ősi karácsonyi köszöntőjével kezdem s ennek a köszöntőnek a könyörgésével zárom is:

*Világosítsd Uram a mi szép házunkat,
Hogy láthassuk mi is a mi Krisztusunkat!*

BENCZE JÓZSEF VERSEI

Anyám szőlőt kötöz

*Tegnap a kötösást
vályúba áztatta,
kocsideszkát tett rá
s vele lenyomatta.*

*Elfogja a kezét,
kiserken a vére,
verejték festi rá
a szőlőlevélre.*

*Kötényét feltűri
benne a kötőlék,
átöleli féltve
a zöldbajszú tőkét.*

*Barna vesszők karja,
mint anyát a gyermek,
kacsos ágat nyújtva
derekát öleld meg.*

Anyám motoz

*Anyám motoz a néma házban.
Élete féld, árva s untatott.
Ha sokáig sír, eláll a szava.
A szélütött lélek bú-lakott.
Az óráját is elhoztam, az idő múlását se tudja.
Kakasa régóta nem kukorékol hajnal.
Sorsa ellen lázad megszeneteletlen haraggal.
Bottal jár, mert szédül. Kezemet nem éri utóli.*

Messzire szakadt fiának, ha megjön, mégis főz.
Futkozna izgatottan legjobb falatjaimért.
Nincs vízhezője, favágója, hálótársa.
A házra, a kertre jelentkezne eltartó örökös.
De anyám nem enne meg a mások főztét.
A kórházban is alig evett.
Már a templomba se tud elmenni, se a temetőbe.
Az ágy szélén ülve imádkozik.
A miatyánk végére elalszik.
Az Isten is megbocsátja néki.

Öreganyám sublótját vágom össze a tűzre, szedőlék,
gezemice a gyűjtős, a hajdani tűz-pusni aranyos szalma-
köteg, amióta vedlett tyúk lett a szérű.
Az udvaron a boglyák helyén összevasgeregelyezett
kőszá széna tyúkganétól búzlik a tűzön.

Alighogy hazahozta a mentő a kórházból, már virágot
dújt. Tyúkjai régen más szakajtóhoz, ólhoz pártoltak.
Csirkebecéző hangja is rekedtes. Szerszámai ótvarosan
elszédtek az istállóból jobb gazdát keresni.
A mozdulatlan csendű házban egerek lityáztak,
elszaporodtak a bolhák, befülledtek a vánkösök. Úgy meg-
áporodott a levegő, mint egy sírboltban. Az asztal alatt a
sárgás pelyvájából kikelt a vadbúza, falfelhér-sápadtan.
Eltévedt, apadtszívű, tüdőbajos búza. Körülötte csótányok
táncoltak feketén, mint a tücskök. Micsoda átok hozta őket
a házba?
A pókok hadjárata elfoglalta az összes sarkot, zezugot,
terítőt himzett a kopott bútorokra. A füstszinű gerendákról
hosszú pókfonál lógott le, mintha a halál selyemgubójáról
gombolyította volna a fekete magány, betegesszívű csend.
A vaksi ablakokat, amelyeknél a gazdag házak szelelő-
lyukai is nagyobbak, bogár piktorozta be. Nem lehetett
az üvegen átlátni, mint a felhőkön.

Anyámnak fáj az ajka. Egyedül enni nincs étvágya. Kenyere
rászárad, penész kezdi ki. Nincs se tyúkjá, se macskája.
Amíg távol volt a háztól, ki is etette volna őket. A déli mara-
dékot este eszi meg. Gondjaival bibelődik újra: a kert nincs
felszántva, a szőlő nincs megmetszve. Jajgat a föld, az
örökös perjéjétől kiéhezett hant. A békakurattyolás behallat-
szik a szántásba. Jó lesz a termés.

Az én letett ruháimat viseli. Ha megjövök, apám emlékét
idézzük. Nagyon fáj neki az egyedüllét. Nincs akihez szóljon.
Ha indulok, a kisajtóból utánam szól, irjak ám, már az átrec,
a cím miatt is; bármi könnyen eladódhat. Küldjek pénzt.
Távolodva még intek neki, olyan öregnek látszik, mint a
fáradt kapulábfa, szíve dobogása, mint utast a vonat-váltók
esattogása, sorsomat menetrendszerűen kíséri, ébren és
élmodva.